

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
THE PARTICIPATORY MANAGEMENT OF INCLUSIVE SCHOOL UNDER ANGTHONG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

สุรียา ยิ่งนอก¹, พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²

^{1,2}สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 302 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ได้แก่ (1) ด้านการตัดสินใจ ต้องให้ครูทุกคนแสดงความคิดเห็นในการดำเนินโครงการเพื่อร่วมกันตัดสินใจในงาน และการดำเนินโครงการต่างๆ (2) ด้านการปฏิบัติการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาในการร่วมกันปฏิบัติการงาน (3) ด้านการรับผลประโยชน์ ต้องมีการพัฒนา การมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเป็นธรรม เสมอภาค มีใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ชื่นชม ยินดี หรือประสบความสำเร็จให้รางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู (4) ด้านการประเมินผล ต้องมีการพัฒนาทักษะในหลายๆด้าน เช่น มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะในการสร้างทีมงาน ให้ชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลดำเนินงาน การบริหารงานโปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้

คำสำคัญ: การบริหาร/ผู้บริหารสถานศึกษา/แบบมีส่วนร่วม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ABSTRACT

This research was a combination of quantitative and qualitative methods. The objectives are 1) to Study the participatory management of school administrators. Under the Office of Ang Thong Primary Educational Service Area and 2) to study the approaches for the development of participatory management of school administrators. Under the Office of Ang Thong Primary Educational Service Area

The samples used in the research were: School administrators and teachers in basic educational institutions. The subjects were 302 students under Ang Thong Primary Educational Service Area Office in the academic year 2022 using proportional stratified random sampling. Research tools including a questionnaire and interview form reliability was 0.92 for the whole issue. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results showed that 1) Participatory Management Level Under the Office of Ang Thong Primary Educational Service Area Overall, it was at a high level. 2) Guidelines for developing participatory management of school administrators Under the Office of Ang Thong Primary Educational Service Area (1) Participation in decision-making There should be everyone expressing their views on the implementation of the project in order to jointly make decisions in the work and the implementation of various projects. (2) Participation in operations should develop a broader vision Set vision, mission, objectives as a framework for setting policies of educational institutions in joint operations. (3) Participation in receiving benefits should be developed having a positive attitude about working with others be fair, equal, neutral, unbiased, appreciate, or succeed, reward to build morale for teachers. (4) Participation in the evaluation Skills should be developed in many areas, such as problem solving skills. Have team building skills Involve the community or those involved in the performance evaluation. Management is transparent, fair and verifiable.

Keywords: administration/school administrators/participatory

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีแนวนโยบายด้านการบริหารราชการ โดยต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจการวางแผนพัฒนา รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน มีผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่า ส่วนราชการต้องมีการพัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เน้นการสร้างความคิดใหม่ ๆ ตามวิชาการสมัยใหม่และนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2546)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่ามาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจการจัดและการบริหารการศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลาง ดังที่เคยเป็น หากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดและบริหารการศึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการจัดและบริหารการศึกษา (ทิพวรรณ จันทร์สถิตย์ (2546, น.1) การบริหารงานจึงจำเป็นต้องใช้แนวทางและวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด งานวิชาการโรงเรียน จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองอย่างชัดเจนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กับการรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

สถานศึกษาและการบริหารโดยใช้องค์คณะบุคคล (ธีระ รุญเจริญ, 2550) ตลอดทั้งนำการบริหารโดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่าง ๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ประภาพร ชื่อสุทธิกุล, 2550) คือเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มคิดการวางแผน นำไปปฏิบัติและประเมินผล รวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ (ท่านอง ภูเก็ตพิมพ์, 2551) ที่เสนอการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ เป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีก

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุปสรรคมากยิ่งขึ้น เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา จากการทำหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีปัญหาซึ่งสรุปเป็นประเด็นหลัก ได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง มีการทำงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากอำนาจการสั่งการอยู่ที่ส่วนกลาง ขาดเอกภาพด้านนโยบายและการบริหาร และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ มีความซ้ำซ้อน ขาดความชัดเจน มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลทำให้เพิ่มภาระในการทำงานของสถานศึกษา ประกอบกับปัจจุบัน มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นวิธีการสอนใหม่ ที่ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษาค่อนข้างเร่งด่วน และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่และทุกภาคส่วนมีความกังวลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทาง ปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุง แก้ไข อย่างเป็นระบบ รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,441 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยยึดตามแนวคิดทฤษฎีของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ขั้นตอนคือ (1) ด้านการตัดสินใจ (Decision Making) (2) ด้านการปฏิบัติการ (Implementation) (3) ด้านการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ (4) ด้านการประเมินผล (Evaluation)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,441 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ที่ได้รับการประเมินภายนอกอยู่ในระดับดีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวม พบว่า

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อ่างทอง ในภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตัดสินใจ	4.32	0.70	มาก
2. ด้านการปฏิบัติการ	4.36	0.68	มาก
3. ด้านการรับผลประโยชน์	4.25	0.72	มาก
4. ด้านการประเมินผล	4.31	0.70	มาก
รวม	4.31	0.70	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อ่างทอง ในภาพรวม มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$,
S.D.=0.70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มากทุก
ด้าน โดยด้านการมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.68) รองลงมา คือ ด้านการมี
ส่วนร่วมการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.72)

ตอนที่ 2 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อ่างทอง สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ ควรมีให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นในการดำเนินโครงการเพื่อร่วมกันตัดสินใจในงาน
และการดำเนินโครงการต่างๆ รวมทั้งมีการกระจายงานในการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม
รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ เน้นการทำงานเป็นทีม คอยส่งเสริมและพัฒนาบุคคล ให้มีความรู้
ความสามารถอย่างเต็มที่ เน้นการมีส่วนร่วม ไม่ลำเอียง มีความเป็นธรรม มีใจเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่ง แสดงออกถึงความรักความหวังดีต่อทุกคน พัฒนาให้ตนเองมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ
โครงการและกล้าตัดสินใจ

ด้านการปฏิบัติการ ควรมีการพัฒนาวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป็น
กรอบในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาในการร่วมกันปฏิบัติงานงาน รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้อง
เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับ
ทุกฝ่าย ทุกคน เพื่อที่จะให้ทุกคนได้แสดงความรู้ความสามารถออกมา

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการพัฒนา การมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเป็น
ธรรม เสมอภาค มีใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ชื่นชม ยินดี หรือประสบความสำเร็จให้รางวัลเพื่อสร้างขวัญและ
กำลังใจให้กับครู และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ทำงานแสดงความสามารถเต็มที่และคอยยินดีในความก้าวหน้าเปิด
ใจรับฟังผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหา สานความสัมพันธ์ของทุกฝ่าย

ด้านการประเมินผล ควรมีการพัฒนาทักษะในหลายๆด้าน เช่น มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะใน
การสร้างทีมงาน ให้ชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลดำเนินงาน การบริหารงาน
โปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประเมินผล มีการนิเทศ ติดตาม
การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม อย่างชัดเจนและมีการ
สะท้อนผลการนิเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน รวมทั้งมีการประเมินผลการทำงานที่แสดงถึง
ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน นำแนวทางการประเมินไปปรับปรุงต่อไป เพื่อให้เกิดการประเมินผลที่มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษารับผลประโยชน์แบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมกันทั้ง 4 ด้านอย่างแท้จริงซึ่งได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการ
ตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วม
ในการประเมินผล เพราะทุกด้านมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มากทุกด้าน ซึ่งการ
บริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูร่วมกันตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และกิจ
กรรมการบริหารงานในสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมเข้าไปพิจารณาผลกระทบ
ของนโยบายเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงนโยบายใหม่ในครั้งต่อไป ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตพิงษ์ แก้วกัลยา (2556) ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วน
ร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่
15 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมี
ส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรณา บัญสิงห์ (2556) ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอ
เปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล สามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูร่วมกันตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และกิจกรรมการบริหารงานในสถานศึกษา การสร้างบรรยากาศ สร้างแรงจูงใจ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดแรงกระตุ้น ในการดำเนินกิจกรรม เกิดความสามัคคี เข้าใจเป้าหมายขององค์กร ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร และสอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น การมีความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชา กับผู้ใต้บังคับบัญชามีความราบรื่นมากขึ้น มีความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น การบริหารผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีความง่ายมากขึ้น การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น และมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ สุรินทร์ แก้วมณี (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่าก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารงานและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มพูนความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร อีกทั้งยังช่วยให้และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจจะมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ยังไม่มากเท่าที่ควร อาจส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่ได้รับความสุขความพอใจ ให้กำลังใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น ยินยอม ชื่นชม และการได้รับรางวัลการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น อาจเป็นเพราะบุคลากรมีจำนวนมาก ทำให้การได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลจากการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ดังต่อไปนี้

1.1 สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จะเห็นว่าหากได้ส่งเสริมให้นำเอาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม มาใช้กับบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแล้วจะเกิดผลดีต่อการบริหารสถานศึกษา และสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าไปได้อย่างดีซึ่ง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยผู้บริหารการศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ภายในสถานศึกษาของตนเองและให้เท่าทันกับยุคสมัย

1.2 สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมมา ใช้กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การสร้างเป็นหลักสูตรอบรมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ทิพวรรณ จันทรสติศย์.(2546).การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี 3(1)

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์.(2551). แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน. หลักการ

บริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.

กรุงเทพฯ : ช่างฟ้า.

นิติพงษ์ แก้วกล้า. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิพนธ์ กินาวงศ์. (2547). หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก :ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประภาพร ชื้อสุทธิกุล. (2550). หลักการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

การบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546. (2546). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120. ตอนที่ 100 ก. 9 ตุลาคม

Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation. New York : Cornell University. Conlon, Thomas Julius. (2010).